

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

Abonamentul

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se inapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Pentru pace

Sarcina principală a vremii noastre este lupta pentru pace. Aceasta din două pricini: 1. pacea face ca oamenii să muncească pentru o viață mai bună și să folosească energia atomică și cuceririle științei și tehnicii pentru propășirea omenirii; 2. războiul înghite toată munca oamenilor și cu armele moderne aduce distrugerii și suferinți neînchipuite. De aici porunca sfântă de a face tot ce e posibil ca să fie înlăturat războiul și să se întărească pacea în lume. De aici creșterea măreței mișcări pentru pace în toate țările.

În fruntea luptei pentru pace stă Uniunea Sovietică. Ea a pornit în anul acesta o nouă ofensivă a păcii, convinsă că războiul poate fi înlăturat și pacea poate fi impusă dacă popoarele își vor strânge rîndurile și-și vor ridica glasul cu mai multă putere. Propunerile Uniunii Sovietice au găsit un larg ecou în toată lumea, pentru că ele cuprind înseși dorințele pașnice ale popoarelor. Aceste propuneri cer: încetarea imediată a experiențelor cu arme atomice, interzicerea folosirii armelor atomice și nimicirea stocurilor existente, dezarmarea în etape și controlată, o conferință la nivelul cel mai înalt (între primminiștrii) a reprezentanților țărilor din Est și Vest spre a ajunge la un acord prin tratative, intensificarea legăturilor culturale, economice și tehnic-științifice dintre state cu orînduirii politic-sociale deosebite, ș. a. La baza politicii Uniunii Sovietice și a tuturor țărilor socialiste este principiul coexistenței pașnice. Aceasta însemnează că țările socialiste și cele capitaliste trebuie să trăiască în pace unele cu altele, să întrețină legături economice și culturale, folosind toate forțele pentru binele și progresul omenirii, respectînd însă independența și suveranitatea fiecăruia.

Ca dovadă a năzuinței spre pace, Uniunea Sovietică și-a redus din nou forțele armate cu 300.000 oameni, după ce în

Despre contractările pe mai mulți ani

Incepînd cu anul agricol 1957—1958, GAC, Cooperativele Agricole de Producție și Intovăririle Agricole, pot încheia încă de acum și contracte pe mai mulți ani, pentru valorificarea producției lor de grâu, seară, porumb, floarea soarelui și orzoaică, prin întreprinderile de contractări și achiziții Recolta.

Sistemul de contractare a cerealelor și florii soarelui pe mai mulți ani, oferă producătorilor agricoli condițiuni dintre cele mai avantajate.

Prețurile la care se încheie aceste contracte, sporurile acordate celor care valorifică o cantitate mai mare de produse, precum și alte avantaje ca: semințe selecționate, îngrășăminte chimice și insectofungicide, asistență agrotehnică, etc., sînt identice cu acelea prevăzute de H. C. M. nr. 594/1957, privind încheierea de contracte la prețuri ferme.

Ca un avantaj deosebit, merit să stimuleze gospodăriile țărănești de a folosi această formă de contractare, noua hotărîre a Consiliului de Miniștri prevede că, în anul în care, datorită unor recolte slabe, prețurile de achiziții vor fi

1955—1956 le redusese cu 1.840.000 oameni. Aceasta în timp ce statele din Apus continuă cursa înarmărilor și fac pregătiri de instalare a bazelor pentru rachete cu încărcătură atomică. Astfel Uniunea Sovietică arată prin fapte că dorește cu adevărat pacea, pe cînd conducătorii din Apus vorbesc despre pace, iar faptele lor sînt împotriva păcii.

Propunerile Uniunii Sovietice exprimă înseși dorințele tuturor popoarelor. Iar acțiunile Uniunii Sovietice însuflețesc la luptă sutele de milioane de partizani ai păcii din toată lumea. Poporul român este un luptător activ pentru cauza păcii.

Sîntem convinși că popoarele vor reuși să ducă la biruință lupta pentru pace și omenirea va scăpa de primejdia unui război nimicitor și va munci pentru un viitor fericit al oamenilor pe pămînt.

mai mari decît prețurile ferme de contractare, contractanții vor primi acele prețuri de achiziții.

Unitățile din sectorul socialist-cooperatist al agriculturii care vor încheia contracte pe mai mulți ani pentru cel puțin 20 tone porumb, vor beneficia și în această situație de sporul de 10 la sută față de prețurile de achiziții practicate la data predării produselor contractate.

Asocierile de producători și producătorii individuali se bucură de asemenea de avantajele de mai sus, dacă încheie contracte anuale de vînzare a acestor produse către stat, prin unitățile cooperativei de consum, înaintea însămînțării lor de toamnă.

Deosebit de importantă este și prevederea privind modul în care se acordă arvunile.

Asocierile de producători și producătorii individuali, primesc de la unitățile contractante arvune în două tranșe egale, din care o tranșă la încheierea contractelor, iar a doua tranșă după cum urmează:

— între 1 iunie și 15 iulie pentru grâu, seară și orzoaică;

— între 10 septembrie și 1 octombrie, pentru porumb;

— între 20 mai și 20 iulie, pentru floarea soarelui.

Încheind contracte pe mai mulți ani, producătorii agricoli sînt mai avantajați, întrucît astfel sînt în măsură să-și întocmească în condițiuni mai bune planurile de dezvoltare a gospodăriilor lor în viitor, iar prin arvunile primite să-și organizeze cu mai mult succes procesul de producție în vederea obținerii unor recolte sporite la hectar.

Interesul gospodăriilor țărănești este deci, de a încheia contracte pe mai mulți ani pentru vînzarea către stat a unor cantități sporite de grâu, seară, porumb, floarea soarelui și orzoaică, deoarece le aduce venituri fixe, ferite de jocul prețurilor de pe piața neorganizată și de speculanți, statul dovedindu-se și de această dată cel mai sigur și mai convenabil cumpărător.

In vremea postului

„Iară tu când postești, unge capul tău și fața ta o spală“...
Mt. 6, 17.

1. Sintem în Postul Mare. Acesta e rînduit de Biserică, pentru a ne pregăti sufletește după cum se cuvine, pentru marea sărbătoare a Învierii.

El este prilej bine venit pentru a ne reculege sufletește și a ne întoarce de la păcat la virtute. În acest timp pornim lupta împotriva ispitelor și patimilor rele, ne înfrîmăm pornirile trupului, iar sufletul nostru îl întărim cu rugăciunea și faptele bune, ca să stîrpic din el răul și să răsădim în loc florile virtuților.

Prin perspectiva acestor 40 de zile de post, sărbătoarea cea mare a Învierii ne apare cu adevărat de „ziua care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într-însa“.

Înainte de a-și începe munca de înaintemergător, Sf. Ioan Botezătorul a postit în pustie cu lăcuste și miere sălbatecă; Mintuitorul nostru Iisus Hristos a făcut asemenea timp de 40 zile; în Testamentul Vechi citim despre marele profet Ilie, că a postit și el 40 de zile. Aceste zile de post ne stau și nouă în față. Să nu ne speriem de ele, căci prin darul lui Dumnezeu le vom împlini.

Ca să putem săvîrși postul cu bine trebuie:

a) SA FI IMPACAT CU DUMNEZEU.

În acest post noi voim să aducem darul nostru — sufletul — lui Hristos de Sfînta Înviere. Cum îi vom putea aduce sufletul nostru care e plin de păcate? Să curățim sufletul de tot păcatul, să-l repunem din nou în starea de har, să reaprindem în el candela credinței, dragostei și nădejzii noastre în El. Această împăcare cu Dumnezeu o obținem prin Sf. Spovedanie și Sf. Cuminecare.

Timpul postului este cel mai potrivit timp pentru a ne apropia și împăca cu Dumnezeu. De altfel aceasta ne și poruncește Sf. Biserică, cînd spune în a IV-a poruncă: „Să-ți spovedești păcatele la preotul rînduit și măcar odată în an, la Paști — să te cumineci“. În Sf. Spovedanie cerem iertare lui Dumnezeu pentru vătămările ce i-am adus și primim în schimb pacea Lui: „Pacea mea dau vouă, pacea mea o las vouă“.

b) Pe lângă pacea cu Dumnezeu trebuie să facem pace și cu deapropapele noastre.

Mintuitorul în privința aceasta ne spune că dacă voim să aducem darul nostru la altar — oșă cum voim să ne aducem noi sufletul nostru — și ne-am adus aminte pe drum că nu sintem împăcați cu deapropapele, să lăsăm darul nostru și să ne întoarcem și să ne împăcăm cu deapropapele și apoi să aducem darul nostru.

Pacea cu deapropapele noastre o cîștigăm în acest post, iertînd celor ce ne-au greșit. În acest chip, în locul miniei care ne tulbură sufletul, avem bunăvoință și pace. Lăsăm ca iubirea frățească și creștinească să-și facă loc din nou în sufletul și inima noastră. Așa de Sf. Înviere vom putea să ne îmbrățișăm unul pe altul și să ne zicem fraților. Desigur și aici Sf. Spovedanie este scaldătoare care curăță simțirile și aduce darul lui Dumnezeu.

c) Avînd pacea cu Dumnezeu și cu deapropapele, se înțelege ușor că avem pace cu noi înșine. Asta înseamnă că sufletul nostru nu e neliniștit și frămîntat de nimic; el e senin și împăcat, căci unde e dragoste în suflet, acolo e pace și fericire.

Năzuința noastră în acest post se va îndrepta cu toată hităria să cîștigăm iertare de păcate de la Dumnezeu și astfel pacea cu El; să ne împăcăm cu deapropapele noastre și cu noi înșine. Astfel putem să vădăm să ne bucurăm cu

adevărat de Înviere și darul sufletului nostru să fie primit cu drag de Iisus Hristos Domnul.

2. TREBUIE SA NE INFRINAM TRUPUL.

Pe lângă pregătirea sufletească, ce trebuie să facem în acest post, și pe care am văzut-o mai sus, trebuie să ne pregătim și trupește în acest timp pentru marele praznic al Învierii. Asta o facem așa, că ne înfrîmăm trupul de la anumite mîncări; carne, unsoare ș. a. adică, de la tot ceea ce provine de la animale cu sînge cald. Toate cele 40 de zile așa trebuie postite și fără dispensă de la episcop nu e îngăduit să ne nutrim altfel.

Viețile sfinților ne dau destule pilde de post aspru, numai cu pîine și apă (Sf. Antonie cel Mare, Sf. Ambrozie, Fer. Augustin, ș. a.). Nouă nu ni se cere un post așa de aspru, ci unul mai ușor. Știind că acest post este spre mîntuire să nu fim triști ca fariseii, nici să nu ne lăudăm ca ei că postim, ci să postim în ascuns și cu bucurie, după cuvîntul Mintuitorului: „Iară tu cînd postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești“.

Înfrînarea trupului o facem nu numai de la mîncări și băutură, ci și de la jocuri și petreceri și chiar de la plăcerile trupului și mai ales de la păcate. Făcînd astfel putem spune că am făcut un post bun și multe din patimile trupului le-am omorît, pregătîndu-l pentru Înviere.

Să postim de bucate, dar să postim și de păcate. În felul acesta postul ne va fi de folos, poștele trupului se vor potoli, sufletul se va înălța spre Dumnezeu și vom întâmpina Învierea Domnului pregătiți și cu bucurie.

Căci scris este: „numai prin post și rugăciune“ putem scăpa de robia păcatului și fii bineplăcuți lui Dumnezeu.

Prot. IULIU MAN

Felurite numiri pentru slujiri bisericesti

Mulți dintre cetitorii acestei gazete își vor fi pus uneori întrebări: oare pentru ce au pătruns în graiul credincioșilor noștri cuvinte felurite pentru arătarea acelorași slujbe și trepte bisericesti? Alții vor fi mers poate și mai departe întrebîndu-se: oare n-ar fi mai bine să avem pentru fiecare treaptă și pentru fiecare slujbă același cuvînt lămurit care să poată străbate pretutindeni în cuprinsul graiului și pămîntului nostru strămoșesc?

Să amintim aci în treacăt cîteva astfel de cuvinte care în diferite părți ale țării noastre sînt întrebuițate pentru aceleași îndeletniciri. Așa de pildă: cei ce se îngrijesc de curățirea altarului, a stranelor, a icoanelor, a cărților și vaselor de neapărată trebuință, în sfintele noastre biserici poartă la noi numirea de *crîznic*, prin părțile Moldovei li se zice *fircoanic*, prin regiunile Munteniei *paraclisier*, iar la frații reveniți am auzit întrebuițîndu-se adeseori cuvîntul de *făt*.

Cei ce poartă socotelile bisericesti se numesc în cele mai multe locuri *epitropi*, pe la orașe s-a introdus și numirea *efori*, prin Țara Bîrsei se obișnuiește numirea de *gocimari*, iar în părțile Blajului acea de curatori, în vechime era răspîndită prin satele din părțile Sibieni numirea de *titori*.

Dacă trecem acum la slujitorii altarului, vom întâmpina aproape pretutindeni numirile de *popă*, *preot*, *paroh*, *duhovnic*. Dar în sudul și răsăritul Carpaților e destul de obișnuit și numirea de *iereu* și acela de *protoiereu* în loc de *protopop* sau

Cum poate fi ascultată sfînta liturghie

Între multele și atît de frumoasele slujbe ale Bisericii ortodoxe, cea mai mare, cea mai înălțătoare și cea mai sfințitoare este *sfînta liturghie*. Ea este coroana tuturor slujbelor. Pentru aceasta și poruncește Biserica să fie ascultată de fiecare credincios cu toată evlavia în fiecare duminică și sărbătoare (Porunca întii din cele nouă bisericesti).

Dar ca să poată face aceasta așa cum se cuvine, creștinul ortodox trebuie să cunoască în cîte feluri poate fi ascultată.

O spunem de la început, că sfînta liturghie poate fi ascultată cu folos în patru feluri. Anume:

1. Urmărind cu băgare de seamă și cu credință tot ce se zice și se face în cursul slujbei.

2. Urmărind înțelesul tainic al acesteia, de vreme ce în sfînta liturghie se arată pe scurt tot ce a făcut și învățat Domnul nostru Iisus Hristos în timpul cît a petrecut cu trup omenesc pe pămînt;

3. Urmărind laturea de învățătură pentru limpezirea și întărirea credinței și vieții ortodoxe; și

4. Urmărindu-se fiecare pe sine însuși față de cele ce ne învață sfînta liturghie.

Multe și frumoase lucruri s-ar putea spune în legătură cu aceste feluri de a asculta această slujbă măreață și ziditoare de suflete, dar nu ne putem întinde la atîta vorbă. Vom arăta aici numai ceea ce credem mai de trebuință pentru cetitorii noștri.

Dar mai întii să ne reamintim cîteva rînduiri bisericesti, cari ne vor ușura înțelesul.

Ziua bisericască e tot de 24 ore. Dar nu începe la miezul nopții, ci la apusul soarelui (care în Țara Sfîntă, iarna-vara, cade în jurul orei 6 seara — după ceasul nostru —) și se termină în ziua următoare la aceeași vreme. Cînd la noi e ora 6 dimineața, bisericăște începe *ceasul întii*. *Ceasul al treilea* după biserică este de la 9—10 socotit după măsurătoarea noastră. *Ceasul al șaselea* cade exact la miezul zilei și al nouălea la 3 după masă. (Noaptea nu se mai socotea în ceasuri, ci după străji, adică după schimbul santinelor militare; „straja dimineții“ amintită după Psalmi în slujbele noastre e timpul de la 3 la 6 dimineața). Potrivit acestei împărțiri a vremii moștenită din vechime prin primii creștini, ziua liturgică începe prin urmare la apusul soarelui din ajun și se încheie la apusul soarelui din ziua în care se slujește sfînta liturghie. În sfînta liturghie de fapt intrăm după *ceasul al treilea* (la

(Continuare în pag 3)

protopresbiter, obișnuite în Transilvania și Bucovina sau chiar acela de *prota* obișnuit în Banat. În pomelnicele care se păstrează prin altarele bisericilor noastre din Transilvania, se găsește adeseori *iereu* în loc de preot și *ierifa* în loc de protoieșă și *protoiereu* și *protoierifa* în loc de protopop și protopopeasă ori cum se zice prin Banat *prota* și *protoanea*.

Trecînd spre treptele ierarhice mai înalte întîlnim în graiul poporului în loc de *arhieru*, *episcop* sau *mitropolit* numele vechiu, de largă răspîndire: *vlădică*. Ne oprim deocamdată aci.

Oricine citește aceste numiri își dă seama că e bine să se aleagă pentru fiecare slujire o singură numire, care să fie folosită peste tot. Se pot folosi și mai multe numiri, cînd e vorba de diferite lucrări ale aceleiași slujiri. Dar mai însemnat decît numele, pe care-l dai, este cîntea cu care înconjuri pe slujitorii Bisericii, care lucrează pentru mîntuirea noastră. Să-i cîntim și să-i sprijinim în lucrarea lor, căci numai așa sintem buni credincioși ai Bisericii.

A. G.

Cum poate fi ascultată sfânta liturghie

(Urmare din pag. 2)

9 dim.) fiindcă la acel ceas a coborât Duhul Sfânt peste sfinții apostoli în Duminica Cincizecimii (Rusaliile) la 50 zile de la Înviere (cum se spune în Faptele Apostolilor). Slujba aceasta însă nu se poate face fără vecernie — (în ajun) și fără utrenie, toate fiind strâns legate una de alta.

În cursul utreniei (slujba de dimineața), preotul săvârșește în taină în sf. altar partea începătoare a sfintei liturghii, care se numește *proskomidie*, când se pregătesc *sfintele daruri* din prescuri, vin, apă, rostindu-se rugăciuni deosebit de pătrunzătoare în inimă. Pe *disc* (care închipuie și ieslea din peștera Vitfleemului și nășălia lui Iosif și Nicodim după luarea Trupului Domnului de pe cruce) se așează, la mijloc, în partea de sus, o bucată mai mare dintr-o prescură, numită *agneț*, (mielușel) însemnată cu literile Is. Hr. Ni-Ka (Iisus Hristos celce biruiește) care se împunge cu copia (sulița sutașului). Apoi se toarnă vin și apă. (Și a curs sînge și apă spune sf. Evanghelie). După aceea, în dreapta agnețului se pune o parte mai mică pentru Maica Domnului, iar în stînga nouă părțile și mai mici pentru cele nouă cete îngerești și cete de sfinți. Sub agneț se pun cîte o părticică pentru conducătorul bisericesc, alta pentru conducătorii statului și a treia o pune preotul pentru pomenirea episcopului care l-a sfințit întru preot. Sub aceste părți se pun părțile mici pentru credincioșii vii, cari cer să fie pomeniți și apoi pentru cei adormiți întru Domnul la cererea celor vii din neamul lor. Privind acum discul cu toate părțile pe el înaintea ochilor ne răsare icoana Bisericii sau icoana împărăției Domnului așa cum o vom vedea în ziua cea înfricoșată a judecării de apoi, împărăția care nu va mai avea sfîrșit. — Acum se acopere sfintele daruri. Steluța care se pune deasupra ne amintește steaua care a vestit lumii întregi nașterea Domnului.

Peste steluță, învelind discul, se pune un acoperemînt, și peste potir altul. Ele întruchipează scutecele cînd ne gîndim la naștere, giulgiurile, cînd ne gîndim la luarea de pe cruce. Peste toate apoi se așează un acoperemînt mai mare care ne dă chipul bolții înstelate a cerului pe care mergea steaua călăuzitoare, iar la luarea de pe cruce ne amintește piatra pe care sf. Iosif și Nicodim au pus-o pe gura mormîntului Domnului. Abia după încheierea acestei părți se poate trece cu adevărat la slujba sfintei liturghii.

Felul întâi de a asculta Sf. Liturghie.

În cazul acesta, credincioșii neobișnuiți cu adîncirea lucrurilor bisericești, sau oboșiți de lucrul săptămîinii, se silesc să asculte cu evlavie rugăciunile cari se rostesc de diacon și de preot și cîntările de la strană sau cor. Fericită parohia în care toți credincioșii, bărbați și femei, dau răspunsurile cîntînd toate cîntările! Ce frumoasă e în ceasul acesta casa, familia lui Dumnezeu! Cît ține sfînta slujbă, ne simțim cu adevărat în împărăția lui Dumnezeu, în care fiecare face voia Lui! De aceea sf. Liturghie începe cu *binecuvîntarea împărăției Tatălui, Fiului și a sf. Duh*. Urmează mai multe șiruri de rugăciuni scurte obștești rostite de diacon sau de preot, numite ectenii. Prin ele, cu toții cerem să ne rînduimască Domnul a ne ruga în pace, a ne da fiecăruia pacea de sus și mîntuirea, a dărui pace lumii întregi; ne mai rugăm pentru vremea liniștită și rod îmbelșugat, pentru călători, pentru bolnavi, pentru cei în robie și pentru mîntuirea lor, și pentru noi toți să ne apere de toată năpasta, nevoia și de orice rău, pomenind și pe Maica Domnului împreună cu toți sfinții și îndemnînd

du-ne unul pe altul să ne dăm viața pentru Celce și El și-a dat-o pentru noi. La fiecare din aceste rugăciuni Biserica, adică toți credincioșii răspund cu: „Doamne, miluește-ne”. Da, „Doamne, miluește-ne”, pentru că potrivit credinței ortodoxe „toată darea cea bună și tot darul desăvîrșit de sus vine, de la Părintele Lumii”, toate sînt milă cerească, miluire pentru că Dumnezeu iubește pe oameni, făptura mîinilor Lui. Credinciosul ortodox știe, că binefacerile cerute n-are nici un drept să le pretindă, pentru că „nimic bun n-am făcut pe această lume”, nu sînt o răsplată, ci un *dar* dumnezeiesc. Strigat-au orbii, strigat-au surzii, strigat-au păcătoșii, strigat-a vameșul din parabolă, strigat-au păcătoșele, strigat-o tatăl fiului celui bîntuit de duh necurat, strigat-au leproșii, toți au strigat „Doamne, miluește-ne” și au fost miluiți. De la toți aceștia am învățat și noi să cerem Domnului să ne miluiască. E cea mai scurtă și mai cuprinzătoare rugăciune. În ea tremură flacăra credinței noastre, se înfioară dulce iubirea noastră, înmugurește nădejdea noastră în Dumnezeu.

Vom vedea apoi purtată de preot printre credincioșii Sfîntă Evanghelia Domnului. Vom auzi cuvîntul apostolului și învățătura mîntuitoare a Domnului din Sfînta Carte cu cuvintele vieții vecinice. Și nu mult după aceasta amintindu-ne de drumul din Galileia pînă la Ierusalim înainte de Sf. Patimi, sfintele daruri sînt purtate printre credincioșii la sfînta masă, care e chipul mormîntului Domnului. Nimic mai firesc decît ca acum să mărturisim într-un gînd și cu o inimă *Crezul* nostru ortodox, care cuprinde pe scurt și numai cu cuvinte din Sf. Scriptură, așa dară cu cuvinte de ale Domnului și de ale Sfinților Apostoli toată învățătura noastră de credință.

După rostirea Crezului vine partea cea mai însemnată din sf. Liturghie. Primit și noi pe Domnul ca poporul de la Ierusalim în Duminica Floriilor sau a Stîlpărilor, cîntînd ca și aceia: „Bine e cuvîntat celce vine întru numele Domnului! Osana!” Il primim ca pe Împăratul împărățiilor, ca pe adevăratul nostru împărat. Dar bucuria aceasta trece repede în durere. Deodată auzim cuvintele Domnului de la Cina cea de Taină „*Luați mîncăți, acesta e trupul Meu*” și „*Beți dintru-acesta toți, că acesta e Sîngele Meu al legii celei nouă, care pentru voi și pentru mulți se varsă pentru iertarea păcatelor*”. „Faceți aceasta pururea întru pomenirea Meu”, a zis Domnul: pînă va exista preot ortodox pururea se va face. Urmează sfințirea prin puterea Duhului Sfînt a darurilor sfînte și prefacerea lor în însuși sfînt Trupul și scump Sîngele Domnului Iisus Hristos, aducînd în fața noastră răstignirea Domnului. Cînd vor răsuna cuvintele „Sfintele-Sfinților”, Trupul Domnului se ridică de pe disc (nășălie — sicriul celor vechi) întruchipînd *Învierea Domnului*.

Cînd potirul cu sfintele va fi dus din ușile împărătești la proskomidier, Biserica ne reamintește de Înălțarea Domnului la cer, de unde „iarăși va să vie”. Văzînd, auzînd, înțelegînd toate acestea, putem ieși cu inima mișcată de har din sfînta biserică, lăudînd și noi pe Cel de sus cu cîntarea: „Fie numele Domnului binecuvîntat, de acum și pînă în veac”. Amin.

Cum vedem acest fel de a asculta nu cere nici o sfortare, nici o oboseală, fiind cel mai simplu. Cu toate acestea pentru cel credincios aduce mîngăiere, sfințire și-l face să simtă, că a devenit ceva mai bun, decît a fost cînd a intrat în biserică.

Pr. G. MAIOR

In parohia Chesler

Deservesc parohia Chesler din anul 1945, deci cu trei ani înainte de unificarea bisericească. Componenta parohiei Chesler — fără filia Făget — din punct de vedere confesional era de 50% ortodocși și 50% greco-catolici. În această parohie am făcut cunoștință pentru prima dată de existența celor două biserici în sînul unuia și aceluiaș popor.

Mi-am dat seama fără multă greutate, că fosta biserică greco-catolică, nu era decît tot biserică ortodoxă, cu mici deosebiri de cuvinte. — Căci cu oricare credincios greco-catolic ai fi stat de vorbă, toți spuneau că ceia ce-i deosebeau de ortodocși sînt cuvintele: „spirit” și „îndură-te spre noi”, — întrebunțate la serviciile divine.

De aceea trecerea de la greco-catolici la ortodocși și de la ortodocși la greco-catolici se făcea cu ușurință. Credincioșii nu vedeau nici o deosebire. Cele mai dese treceri erau însă de la greco-catolici la ortodocși. Aceste treceri nu prezentau pentru credincioși probleme de conștiință. Ele erau provocate de condițiuni obișnuite. Nu ne referim numai la trecerile cari erau provocate de căsătorii și alte interese ci la multe altele determinate de fapte neînsemnate.

Astfel orice ceartă cu preotul sau cu cantorul sau certuri în familie sau cu vecini de alte confesiuni — putea duce la trecerea de la o confesiune la alta.

Deasemenea credincioșii, în lipsa preotului lor, se prezentau cu copiii la botez la celălalt preot. Registrele de botezați inserau botezuri de confesiuni diferite.

Subsemnatul am avut cazuri cînd am botezat copii ai greco-catolicilor și la obiecțiunea mea că aș putea avea neplăceri cu preotul lor, greco-catolicii îmi spuneau că dacă aceste neplăceri s-ar produce ei vor trece la ortodocși.

Aceste treceri confesionale erau în favoarea Bisericii ortodoxe. Cu vre-o patruzeci ani în urmă biserică ortodoxă nu prezenta decît 25% din totalul credincioșilor, dar cu trecerea timpului numărul credincioșilor ortodocși a crescut, ajungînd pînă la egalitate și cu tendința de depășire.

Prin anii 1929—1930 biserică greco-catolică din Chesler, a trecut printr-o mare criză. În acești ani s-a ivit necesitatea construirii bisericii greco-catolice. În fața greutăților materiale legate de această construire între credincioșii greco-catolici s-a agitat ideea trecerii în masă la biserică ortodoxă.

Cei mai bătrîni din sat povestesc că credincioșii greco-catolici au fost adunați prin goarnă ca să decidă această trecere.

Această veste ajungînd la Blaj a alarmat pe conducătorii bisericești și pe cei civili și au trimis valuri după valuri de misionari, care aveau sarcina să anihileze curentul provocat în favoarea alipirii la Biserica ortodoxă. De acest fapt s-a sesizat și prefectul județului care — fiind catolic — a dispus destituirea primarului pentru provocarea acestor dezordini confesionale.

Totuși pericolul trecerii în masă la Biserica ortodoxă persista și mai departe datorită faptului că credincioșii greco-catolici avînd în față problema edificării bisericii își puneau întrebarea, dacă un sat sărac cu o populație sub 200 familii are nevoie de două biserici și de doi preoți și dacă n-ar fi mai bine să susție numai o biserică și un preot.

În fața acestei situații primejdioase pentru existența confesiunii greco-catolice în Chesler, autoritățile bisericești și cele civile de la Blaj, au dispus ca zidirea Bisericii să nu se facă de credincioși ci din fondurile statului.

(Continuare în pag. 4)

Sutașul din Capernaum

Doi dintre cei patru sfinți Evangheliști, sf. Matei și sf. Luca, amintesc, între minunile săvârșite de către Mîntuitorul și vindecarea slugii unui sutaș din Capernaum, vindecarea pe care a făcut-o Domnul Iisus Hristos din depărtare. (Mat. 8, 5—13; Lc. 7, 1—10).

Citind sau auzind partea din Sf. Evanghelie, în care se vorbește despre sutașul din Capernaum, cel dintîi lucru care ne atrage luarea aminte este credința sutașului. Asupra ei s-a oprit și Mîntuitorul și a înfățișat-o ca pildă de credință. Ea este cu adevărat o podoabă aleasă a sufletului lui, o virtute lucrătoare, începutul și născătoarea multor virtuți care mai de care mai însemnate, dintre care două se pot desprinde cu ușurință din cele ce se spun în Sf. Evanghelie cu privire la sutaș. Acestea sînt smerenia și iubirea.

Smerenia sutașului

De cea dintîi o desprindem din cuvintele cu care a întîmpinat sutașul vestea că Iisus avea să meargă în casa lui. „Doamne, a zis el, nu sînt vrednic să întri sub acoperemîntul meu” (Mt. 8, 8). În aceste scurte cuvinte sutașul se înfățișează pe sine ca fiind pătruns de gîndul și de simțămîntul nevredniciei sale în fața Mîntuitorului Hristos. El nu s-a socotit vrednic să-L aibă în casa sa pe Acela, despre care știa că face mulțime de minuni, pe Acela despre care avea încredințarea că este înveșmîntat cu putere dumnezeiască. În aceste cuvinte se arată că sutașul se cunoștea pe sine nevrednic și îl recunoștea pe Mîntuitorul vrednic de toată slava, de o slavă pe care, după socotința sa, el nu l-o putea da. De aceia a și spus el Mîntuitorului că nu este vrednic să-L aibă în casa sa.

Starea sufletească pe care o arată sutașul în cuvintele „Doamne, nu sînt vrednic să întri sub acoperemîntul meu” este o stare asemănătoare cu aceia pe care o avea vameșul din pilda cu vameșul și fariseul, despre care se spune în sf. Evanghelie că, rugîndu-se în templu, nu voia nici

In parohia Chesler

(Urmare din pag. 3)

Astfel s-a ridicat biserica greco-catolică și s-a înlăturat pentru moment criza care amenința existența confesiunii greco-catolice din Chesler.

Totuși conducătorii bisericii din Blaj își dădeau seama de situația șubredă în care se găsea biserica greco-catolică din Chesler și s-au folosit de diferite mijloace care să mențină masa în sînul bisericii. Astfel au căutat să edifice o biserică mai frumoasă decît cea ortodoxă. Preoții trimiși în parohia Chesler erau din cei mai dotați și la sărbători li se trimiteau misionari de la centru — căutînd astfel să contrabalanseze atracția morală pe care o prezenta biserica ortodoxă.

Din această situație rezultă că menținerea credincioșilor în sînul bisericii greco-catolice se poate compara cu o clădire, care pentru a se putea menține are nevoie de proptele și contraforți exteriori. După cum înlăturarea acestor proptele cauzează prăbușirea clădirii, același lucru s-a petrecut și cu biserica greco-catolică, căreia în urma creerii condițiilor de viață religioasă liberă i s-au înlăturat proptelele, adică s-a petrecut ceia ce am trăit cu toții — actul unificării bisericești.

Aceasta este situația în parohia Chesler. Aci unificarea a fost primită cu mare bucurie de toți credincioșii parohiei. În prezent unificarea în parohia Chesler este perfect consolidată: credincioșii sînt bucuroși că nu mai stau împărțiți, ci sînt o singură turmă și un singur păstor.

Pr. GR. MARINESCU

măcar ochii să-i ridice către cer, ci-și bătea pieptul și zicea: „Dumnezeule, fi milostiv mie păcătosului” (Lc. 18, 13). Ea este o stare asemănătoare cu aceia a Sf. Ioan Botezătorul, care propoveduind pe Mesia zicea: „Vine în urma mea cel ce este mai tare decît mine, Căruia nu sînt vrednic să mă plec și să-i desleg cureaua încălțămintelor” (Mc. 1, 7), sau „Acela trebuie să crească, iar eu să scad”. (Ioan 3, 30).

Intr-adevăr cînd ne gîndim că sutașul din Capernaum a rostit cuvintele: „Doamne, nu sînt vrednic să întri sub acoperemîntul meu” ne dăm seama că nu avem în fața noastră un om obișnuit, ci un om care i-a întrecut pe mulți prin smerenia sa. Gîndindu-ne la aceste cuvinte, ni se pare că ele au fost rostite de cineva care a auzit de la Mîntuitorul că: „Oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înalța” (Lc. 18, 14), că în împărăția lui Dumnezeu cel mai mare este acela care s-a făcut slujitorul tuturor (Mt. 20, 26—27; Mc. 10, 43—44; Lc. 22, 26—27). Aceste cuvinte pare că ar fi fost rostite de un om care avea cunoștința despre smerenia Fiului lui Dumnezeu, care, Dumnezeu fiind, pentru noi s-a făcut om, luînd chip de rob și făcîndu-se ascultător pînă la moarte și încă moarte pe cruce (Filipeni 2, 6 urm.) și care în vremea cînd a fost cu trupul pe pămînt a spălat picioarele ucenicilor Săi la Cina cea de Taină, dîndu-le lor pildă de smerenie și poruncindu-le să facă și ei la fel (Ioan 13, 3—16). În sfîrșit, pare că sutașul din Capernaum ar fi cunoscut pe părinții cei duhovnicești, care au trăit în smerenia cea mai desăvîrșită și ne-au învățat pe noi că „smerenia este poarta cerului” (Pateric p. 105), calea cea mai sigură a mîntuirii (Filocalia vol. IV. p. 270), par-că el ar fi auzit de la Avva Macarie Egipteanul că prin smerenie îi biruim pe draci, mai mult decît prin orice altă faptă bună (Pateric p. 135); sau ar fi cunoscut învățătura maicii Teodora care ne spune că: nici nevoița, nici privegherea, nici tot felul de osteneală nu mîntuiește, fără numai smerita cugetare cea adevărată” (Pateric p. 97). Sutașul, însă, nu cunoaște nici unul din acestea, dar, poate, pentru silința de a trăi potrivit cu legea lui Dumnezeu sădită în firea omenească, s-a învrednicit și de virtutea smereniei.

Această virtute după cum am mai amintit e însoțită în sufletul sutașului de credință și de iubire. Aceste virtuți au lucrat împreună și s-au întărit una pe alta.

Credința lui

Prin credința sa sutașul se așează, după înseși spusele Domnului, alături de mulțimea credincioșilor, cari pentru credința lor aveau să se împărtășească de fericirea veșnică, de care s-a învrednicit Avram, Isac și Iacob (Mt. 8, 11), avînd o credință asemănătoare cu a acestora din urmă. Credința lui n-a fost cu nimic mai prejos de credința femeii Hananiene, care cerea cu stăruință de la Mîntuitorul vindecarea pentru fiica ei cuprinsă de un demon (Mt. 15, 22—28; Mc. 7, 24—30), sau a femeii ce era bolnavă de scurgere de sînge de 12 ani și care atingîndu-se de haina Domnului a luat vindecare pentru credința ei, credință ce a fost arătată ca bine plăcută lui Dumnezeu (Mt. 9, 20—22; Mc. 5, 25—34).

Credința sutașului din Capernaum era o credință lucrătoare de fapte bune (Iacob 2, 24—26), o credință „lucrătoare prin iubire” (Gal. 5, 6; 1, 13—2).

Intr-adevăr, dacă ne gîndim că sutașul din Capernaum s-a apropiat de Mîntuitorul cu rugămîntea ca să-i vindece, nu vreuna din rudeniile sale, nici pe vre-unul din prietenii săi, ci pe ser-

vitorul său și dacă ținem seamă de felul cum erau priviți servitorii în acea vreme, putem să ne dăm seama de cîtă iubire era în sufletul sutașului, care lucra împreună cu credința și smerenia sa.

Iubirea lui de aproape

Cînd te gîndești că sutașul din Capernaum îl iubea pe servitorul său într-o vreme în care chiar iubirea față de prieteni și de rudeni era un lucru rar, îți vine să crezi că ai în față un om ce și-a îndreptat sufletul după porunca Domnului Hristos, care zice: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Mt. 22, 39; Mc. 12, 31; Cf. Lc. 10, 27). Par-că acest om n-ar fi fost străin de învățătura Sf. Evanghelist Ioan, care în epistola I-a sobornicească a sa arată că numai acela care iubește pe aproapele său poate să iubească și pe Dumnezeu; că la adevărată iubire față de Dumnezeu ajungem iubind mai întîi pe aproapele nostru (I Ioan 7, 12, 16, 20—21; 3, 10—11, 14—19; 2, 9—11). În sfîrșit vîzînd pe sutaș cum își iubea servitorul ai zice că el cunoștea și învățătura Sf. Antonie cel mare care zice: „de la aproapele este viața și moartea. Că de vom dobîndi pe fratele, pe Dumnezeu dobîndim, iar de vom sminti pe fratele, lui Hristos greșim” (Pateric p. 9) și a lui Avva Ioan Colov care învăța: „Nu este cu putință să zidească cineva casa de sus în jos, ci de la temelie în sus” și care adăuga lămurind: „temelia aproapele este, ca să-l cîștig și să-l folosesc întîi, că de el sînt atîrnate toate poruncile lui Hristos” (Pateric p. 195).

Cele trei virtuți aflătoare în sufletul sutașului, — credința, iubirea și smerenia — îl arată pe purtătorul lor ca pe unul ce merge pe calea mîntuirii, ca pe unul ce se îndreaptă pe drumul sfințeniei. Aceste trei virtuți pe care le avea sutașul le-au avut de asemenea toți sfinții. Pe ele trebuie să le dorească, să le caute și să le rîvnească orice credincios, ca pe unele ce sînt de mare trebuință pentru părtășia la fericirea sfinților.

Poate tocmai pentru aceasta sf. evangheliști au amintit în scrierile lor despre sutașul din Capernaum: ca să ne atragă luarea aminte asupra însemnătății, pe care o au credința, iubirea și smerenia, dar și pentru a ne încredința că și nouă ne este cu putință a le dobîndi.

SĂ FIM CA EL:

Noi sîntem încredințați că putem avea aceste virtuți, deoarece știm că avem la îndemînă harul lui Dumnezeu, care lucrează în noi pe măsura credinței și silinței noastre pentru mîntuire. Pe urmă, avem și poruncile lui Dumnezeu, potrivit cărora ne putem îndrepta viața pe drumul cel sigur care duce la Dumnezeu. Dacă sutașul, călăuzit numai de legea firii, a putut ajunge la un început de virtute pe care l-a lăudat însuși Domnul Hristos, cu atît mai mult noi vom putea ajunge la plinătatea virtuții, căci avem ajutorul lui Dumnezeu, care este, după cuvîntul sfîntului Marcu Ascetul: „Începutul, mijlocul și sfîrșitul oricărui bine (Filocalia Vol. I pag. 232)“ începătorul oricărei virtuți, precum soarele al luminii de toate zilele” (Filocalia pag. 236). Pentru aceasta însă avem trebuință de rîvna sutașului, de dorința lui de mîntuire, de silința lui întru cele bune, dorința, rîvnă și silință fără de care nu vom putea avea pe Domnul despre care știm că este: „ascuns în poruncile Sale” (Fil. vol. I. pag. 249) și se arată celor ce îl iubesc și păzesc poruncile Lui (Ioan 14, 21).

Să pornim așa dar la înfăptuirea acestor virtuți cu rîvnă și cu încredere, chemînd în ajutorul nostru mila lui Dumnezeu, ca să vindece sufletul nostru de toată neputința, precum odinioară a vindecat pe servitorul sutașului din Capernaum.

MONAHUL TEOFIL